

El sistema educatiu i l'Administració

En la presentació del programa electoral del PP, el seu candidat a la presidència del Govern va fer una defensa aferrissada del bilingüisme, tant en el sistema educatiu com a l'Administració. Vegem amb més detall què diu el PP sobre la presència del català en el sistema educatiu. Ens basarem novament en la ponència *Reptes per a les Illes Balears del segle XXI*, aprovada en el desè congrés del partit. D'acord amb la ponència, en matèria d'ensenyament el PP s'ajusta a la Llei 3/1986, de Normalització Lingüística a les Illes Balears, quan «aposta perquè els alumnes finalitzin l'ensenyament obligatori amb el domini de les dues llengües oficials». En canvi, és una mica xocant que en la ponència s'afirmi que «La llengua vehicular en els centres d'ensenyament vendrà marcada per la seva realitat sociolingüística». Segons la llei (article 22 de la Llei 3/1986; article 7 del Decret 92/1997 —Decret de mínims, aprovat pel mateix PP), la llengua vehicular dels centres d'ensenyament no universitari ha de ser el català. Deixant de banda aquest lapsus legal, l'afirmació que comentam resulta ambigua: en quin sentit la realitat sociolingüística

determinarà la llengua dels centres d'ensenyament? Des d'aquí en feim la interpretació més positiva possible: entenem que, en aquells entorns socials en què els alumnes tenen més poques oportunitats d'adquirir la llengua catalana, els centres d'ensenyament supliran aquesta mancança amb un reforçament de l'ús del català com a llengua vehicular. Si aquesta és la interpretació correcta, ens trobam davant una idea encertada i plausible. D'altra banda, durant aquestes darreres setmanes, ha estat polèmica de primera plana la intenció del Ministerio de Educación d'augmentar el nombre d'hores d'ensenyament del castellà, cosa que fa molt difícil mantenir l'equilibri en el nombre d'hores destinades a l'estudi de les dues llengües oficials. No sabem que el Partit Popular de les Illes Balears hagi manifestat gens de preocupació per les conseqüències que la nova normativa tindrà per a la llengua catalana, la qual, si s'arriba a aplicar la normativa, quedarà relegada a un segon pla a les nostres escoles. Es veu que aquest tipus d'accions legals del Govern espanyol no entren dins la categoria d'imposicions lingüístiques que el PP de les Balears diu que vol

combatre. Quant a la proposta del Partit Popular sobre l'ús de les llengües oficials a l'Administració, s'ha de dir que és realment sorprenent. A la ponència *Reptes per a les Illes Balears del segle XXI*, s'hi poden llegir coses tan raonables (ja previstes legalment) com que «El requisit d'acreditació lingüística ha d'anar en consonància amb el lloc de feina que desenvolupi el funcionari públic». Però després s'hi afegeix aquesta afirmació: «Es l'administració en el seu conjunt la que ha de garantir l'ús efectiu de les dues llengües i no tots i cada un dels funcionaris». Això vol dir que, segons el PP, hi podria haver funcionaris al servei de l'Administració que no dominassin una de les dues llengües oficials? Quina de les dues? Tenint en compte que els ciutadans tenen el dret, reconegut legalment, de ser atesos per l'Administració en qualsevol de les dues llengües oficials, com s'entendria que hi hagués funcionaris que no dominassin una d'aquestes llengües? Ja fa temps que el jurista Bartomeu Colom va argumentar a favor d'una Administració en què el servei bilingüe fos possible a través d'agents

(funcionaris) bilingües. L'altra opció (servei bilingüe i agents monolingües) resulta molt més complexa i costosa, ja que implica posar en marxa serveis de traducció i té el perill que acabin duplicant-se els llocs de feina i creant-se dues administracions paral·leles. D'altra banda, seria paradoxal tenir un sistema educatiu que forma ciutadans competents en les dues llengües oficials si després no es pogués exigir a aquests ciutadans el coneixement de les dues llengües per accedir a la funció pública. Però la cosa més sorprenent és que, mentre el PP va tenir responsabilitats de govern, no va qüestionar mai que els funcionaris de l'Administració autonòmica haguessin de dominar les dues llengües oficials (el Decret 100/1990 o la convocatòria d'oposicions de l'any 1999 en són una prova). Caldria que el Partit Popular explicàs per quins motius ha canviat ara de parer sobre una qüestió tan delicada.

Col·lectiu Àgora XXI

(Àgora XXI és un col·lectiu de joves especialistes en filologia catalana formats a la UIB en els anys 90 que ara vol aportar la seva visió sobre la problemàtica lingüística a l'Arxipèlag i fer les propostes adients per intentar solucionar el conflicte lingüístic.)